

U 10/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta koskien päivämääriä, joista alkaen jäsenvaltioiden on sovellettava tiettyjen yritysten kestävyysraportteja ja asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia (COM (2025) 80 final).

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle komission 26 päivänä helmikuuta 2025 antama edellä mainittu ehdotus sekä siitä laadittu muistio.

Ehdotuksesta annettiin kiiretilanteessa ensin valtioneuvoston yhteensovittamisjärjestelmässä koordinoitu E-selvitys (E 22/2025 vp). Tämä kirjelmä ei sisällä uusia kantoja tai neuvottelutavoitteita.

Helsingissä 16.4.2025

Työministeri Arto Satonen

Hallitussihteeri Sami Teräväinen

16.4.2025

**KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
DIREKTIIVIKSI DIREKTIIVIEN (EU) 2022/2464 JA (EU) 2024/1760 MUUTTAMISESTA
KOSKIEN PÄIVÄMÄÄRIÄ, JOISTA ALKAEN JÄSENVALTIOIDEN ON
SOVELLETTAVA TIETTYJEN YRITYSTEN KESTÄVYYSRAPORTTEJA JA
ASIANMUKAISTA HUOLELLISUUTTA KOSKEVIA VAATIMUKSIA**

1 Tausta

Yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio julkisti 26.2.2025 kolme ehdotusta (*Omnibus I -ehdotukset*):

- Ehdotuksensa parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kestävyysraportointidirektiivin (EU) 2022/2464 ja yritysten kestävä toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetun direktiivin (EU) 2024/1760 muuttamisesta (COM(2025) 81 final). Ehdotukseen sisältyy erillinen näihin säädöksiin liittyvä soveltamisen lykkäämistä koskeva ns. stop-the-clock -direktiiviehdotus (COM(2025) 80 final);
- Ehdotuksensa parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilidioksidipäästöjen säätömekanismin perustamisesta rajalle annetun asetuksen (EU) 2023/956 muuttamisesta hiilirajamekanismin yksinkertaistamiseksi ja tehostamiseksi (COM 2025 87 final).

Tässä U-kirjelmässä muodostetaan kanta Omnibus I -ehdotusten siihen osaan, jolla lykättäisiin edellä mainittujen kestävyysraportointidirektiivin, jäljempänä myös *CSRD* ja yritysten kestävä toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetun direktiivin, jäljempänä *yritysvastuudirektiivi*, soveltamista COM (2025) 80 final (ns. *stop-the-clock -direktiiviehdotus*).

Asiasta annettiin kiiretilanteessa ensin valtioneuvoston yhteensovittamisjärjestelmässä koordinoitu E-selvitys (E 22/2025 vp). Tämä kirjelmä ei sisällä uusia kantoja tai neuvottelutavoitteita. Neuvoston kanta on hyväksytty 26.3.2025.

Omnibus I -ehdotusten muista lainsäädäntöehdotuksista (COM(2025) 81 final) ja (COM 2025 87 final) laaditaan erillinen U-kirje viipymättä.

2 Ehdotuksen tavoite

Stop-the-clock -direktiiviehdotuksen tavoitteena on eräiden kestävyysraportointidirektiivin säännösten ja yritysvastuudirektiivin soveltamisen lykkääminen.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

3.1 Kestävyysraportointidirektiiviä koskevat ehdotukset

Komission ehdotuksella (COM(2025) 80 final) muutettaisiin kestävyysraportointidirektiiviä seuraavasti:

Kestävyysraportointivelvollisuuden ajallinen lykkääminen

Voimassa olevassa CSRD:ssä on säädetty seuraava ajallinen porrastus kestävyysraportoinnin aloittamiselle:

Porrastus	Raportointivelvolliset	Raportoinnin aikataulu
”Ensimmäinen aalto”	i) Sellaiset pörssilistatut suuryritykset ja muut suuryrityksen kokoiset yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt (so. rahoituslaitokset ja vakuutusyhtiöt), joiden palveluksessa on yli 500 henkilöä.¹ ii) Edellä mainittujen oikeushenkilöiden konsernit, jos ne täyttävät i) kohdan kriteerit ts. ne ovat suurkonserneja – tällöin ei tule laadittavaksi kestävyysraporttia erikseen asianomaisesta oikeushenkilöstä.	Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2024 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2025
”Toinen aalto”	Muut kuin edellä tarkoitetut suuryritykset ja -konsernit	Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2025 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2026
”Kolmas aalto”	i) Pienyritykset² (pl. mikrokokoiset) ja keskikokoiset³ pörssilistatut⁴ yritykset. ii) Pien- ja keskikokoisten pörssilistattujen yritysten konsernit, jos ne täyttävät i) kohdan kriteerit ts. ne ovat pienkonserneja – tällöin ei tule	- Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2026 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2027 - Nämä voivat kuitenkin vapaaharkintaisesti lykätä

¹ Suuryrityksenä pidetään yritystä, jossa täyttyy kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: palveluksessa >250 henkilöä, liikevaihto >50 meur, ja tase >25 meur.

² Pienyrityksenä pidetään yritystä, jossa täyttyy kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: palveluksessa >50 henkilöä, liikevaihto >15 meur, ja tase >7,5 meur.

³ Keskikokoisena pidetään yritystä, joka ei ole mikroyritys eikä pienyritys ja jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi suuryritystä määrittävistä raja-arvosta.

⁴ Pörssilistauksella tarkoitetaan säänneltyä markkinapaikkaa, jollaisena Suomessa toimii Nasdaq Helsinki Oy (Helsingin pörssi). Toisaalta niin kutsuttuna monenkeskisenä kaupankäyntijärjestelmänä (Multilateral Trading Facility, MTF) – joka ei siis ole säännelty markkina – on Helsingin pörssin ylläpitämä First North Finland. Pienikokoinenkin osakeyhtiö tai osuuskunta, jonka osake tai muu oman pääoman ehtoinen arvopaperi taikka joukkolaina on kaupankäynnin kohteena Helsingin pörssissä, kuuluu kestävyysraportointivelvollisiin.

	laadittavaksi kestävyysraporttia erikseen asianomaisesta pien- tai keskikokoisesta yrityksestä	raportointivelvoitteen alkamista kahdella vuodella
”Neljäs aalto”	ETA-alueen ulkopuoliset yritykset, jos niiden liikevaihto ETA-alueelta on viimeksi päättyneellä samoin kuin sitä edeltävällä tilikaudella >150 meur, ja niillä on ETA-alueella i) tytäryritys, joka täyttää suuryrityksen kriteerit, tai ii) sivuliike, jonka liikevaihto >40 meur viimeksi päättyneellä tilikaudella	Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2026 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2027

Komissio ehdottaa muiden kuin ensimmäiseen aallon osalta soveltamisen lykkäämistä kahdella vuodella, joten kestävyysraportti laadittaisiin ensimmäisen kerran vasta 1.1.2027 alkavalta tilikaudelta ja julkistettaisiin vuonna 2028.

3.2 Yritysvastuudirektiiviä koskevat ehdotukset

Komission ehdotuksella (COM(2025) 80 final) muutettaisiin yritysvastuudirektiiviä seuraavasti:

Yritysvastuudirektiivin täytäntöönpanon viivästyttäminen (art. 37)

Yritysvastuudirektiivin täytäntöönpanoa viivästyttäisiin seuraavasti:

- 1 vuosi lisää aikaa jäsenvaltioille täytäntöönpanoon heinäkuuhun 2027 saakka heinäkuun 2026 sijaan
- 1. aallon yritykset (yli 3 000 työntekijää ja 900 miljoonan euron liikevaihto) alkaisivat soveltaa yritysvastuudirektiivin mukaisia kansallisia säännöksiä heinäkuusta 2028 alkaen heinäkuun 2027 sijaan
- heinäkuusta 2029 alkaen velvoitteet koskevat yrityksiä, joilla on 1000 työntekijää ja 450 miljoonan euron liikevaihto.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Kestävyysraportointidirektiivin ja yritysvastuudirektiivin muutoksia koskevan ehdotusten (COM(2025) 80 final) oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 50 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan g alakohhta sekä 114 artikla.

SEUT 50 artikla koskee 1 kohdan mukaan sijoittautumisvapauden toteuttamista tietyllä toimialalla. Kyseisen artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan tulee tarpeen mukaan sovittaa yhteen ja pyrkiä tekemään samanvertaisiksi ne takeet, joita jäsenvaltioissa edellytetään SEUT

54 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niin yhtiön jäsenten kuin ulkopuolisten etujen turvaamiseksi. Viimeksi mainitun kohdan mukaan yhtiöillä tarkoitetaan siviili- ja kauppaoikeudellisia yhtiöitä, osuustoiminnallisia yhtiöitä sekä muita julkis- tai yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, lukuun ottamatta niitä, jotka eivät tavoittele voittoa.

Osakeyhtiön sekä sellaisen henkilöyhtiön, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä toimii osakeyhtiö, kestävyysraportin laadintaa ja julkistamista säännellään EU:n tasolla tilinpäätösdirektiivillä 2013/34, jonka oikeusperustana on myös SEUT 50 artiklan 1 kohta. EU:n yhtiöoikeuden yhtenäisyyden ja johdonmukaisuuden vuoksi tällä ehdotuksella muutetaan mainittua direktiiviä.

SEUT-sopimuksen 114 artikla koskee sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia toimenpiteitä ja sen tavoitteena on lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja varmistaa lainsäädännön yhtenäinen ja syrjimätön soveltaminen Euroopan unionissa.

Ehdotus käsitellään noudattaen tavallista lainsäätämismenettelyä, jossa Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät yhdessä säädöksen. Neuvostossa hyväksymisestä päätetään määräenemmistöllä.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperustaa on pidettävä asianmukaisena.

Komissio katsoo, että ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Ehdotuksella muutettaisiin tiettyjen EU:n oikeuden säännösten soveltamispäiviä. Näitä päivämääriä voidaan muuttaa vain EU-tason toimilla. Tavoitteena on lykätä eräiden unionin oikeuden säännösten soveltamisen alkamispäivää. Ainoa keino tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ehdottaa näiden päivämäärien muuttamista.

Ehdotuksen tekstin perusteella valtioneuvosto myös katsoo, että ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen.

5 Ehdotuksen vaikutukset

5.1 Kestävyysraportointia koskevat ehdotukset

Komission direktiiviehdotuksella kestävyysraportointi siirtyisi muiden kuin jo tilikaudesta 2024 raportoivien yritysten osalta ajallisesti eteenpäin siten, että kestävyysraportti olisi laadittava vasta 1.1.2027 alkavasta tilikaudesta ja se olisi julkistettava vuonna 2028.

Voimassa oleva CSRD on tullut saattaa voimaan 6.7.2024 mennessä. Suomi pani direktiivin täytäntöön 21.12.2023 muun muassa kirjanpitolain muutoksella (laki 1249/2023). Kolmestakymmenestä ETA-valtioista osa on kuitenkin laiminlyönyt tämän määräajan. Tällaisia maita on edelleen kaksitoista: *Viro, Saksa, Itävalta, Hollanti, Tšekki, Espanja, Portugali, Kreikka, Kypros, Luxemburg, Malta ja Islanti*.⁵ Ottaen huomioon, että näiden maiden yritykset eivät kansallisten lakiansa mukaan ole vielä velvollisia kestävyysraportointiin, direktiivimuutos tarkoittaa tosiasiallisesti sitä, että Suomi samoin kuin muut sellaiset EU-valtiot, jotka ovat panneet CSRD:n asianmukaisesti täytäntöön, saatetaan tältä osin yhdenvertaiseen asemaan edellä mainittujen maiden kanssa.

⁵ Tilanne 30.11.2024, lähde: <https://www.ropesgray.com/en/insights/viewpoints/102jrue/an-update-on-eu-corporate-sustainability-reporting-directive-transposition>

Muutosehdotus ei miltei osin rajoita suomalaisten yritysten CSRD:n ja ESRS:n mukaista kestävyysraportointia, muutoin kuin lykkäämällä muiden kuin ensimmäiseen aaltoon kuuluvien yritysten raportointia nykydirektiivissä säädetystä. Esimerkiksi yritys, joka on raportoinut kestävyystietonsa jo viime vuodesta, voi jatkaa kestävyysraportointia kuluva vuodesta 2025 ja seuraavasta vuodesta 2026, vaikka oikeustila muuttuisi siten, että direktiivimuutoksen tarkoittama ensimmäinen raportointikausi muille kuin ensimmäiseen aaltoon kuuluville olisi vasta vuosi 2027. CSRD:n ja ESRS:n vaatimukset täyttävät kestävyysraportit ovat kurantteja, vaikka ne laadittaisiin komissioehdotuksen tarkoittamaa ensimmäistä raportointikautta (so. vuosi 2027) aikaisemmista tilikausista.

5.2 Yritysvastuudirektiiviä koskevat ehdotukset

Soveltamisen lykkäämisen tarkoituksena on antaa yrityksille riittävästi aikaa valmistautua yritysvastuudirektiivin täytäntöönpanoon. Komission mukaan täytäntöönpanoaikataulun pidentäminen vähentäisi huomattavasti yritysten epävarmuutta, kun yritykset voisivat kehittää riskinhallintajärjestelmiään ohjeistusten mukaisesti. Muutokset vähentäisivät myös oikeudellisen neuvonnan tarvetta yrityksille.

Käytännössä ehdotus helpottaisi hitaammin vastuulliseen toimintaan heränneiden yritysten asemaa. On mahdollista, että jo vastuullisesti toimivien suomalaisten yritysten mahdollisuus saada kilpailuetua kaventuisi ehdotuksen johdosta, kun muille yrityksille tulee enemmän aikaa sopeutua sääntelyn vaatimuksiin.

Ehdotetut muutokset hidastaisivat yritysvastuudirektiivin alkuperäisten tavoitteiden toteutumista.

Direktiiviehdotus antaisi jäsenmaille ja niiden valvontaviranomaisille enemmän aikaa sopeutua sääntelyyn.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Kestävyysraportointidirektiivin suhdetta perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin on arvioitu tarkemmin muun muassa direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 20/2023 vp) ja yritysvastuudirektiivin vastaavaa suhdetta valtioneuvoston kirjelmässä eduskunnalle (U 35/2022 vp). Direktiiviehdotus ei tuo olennaisia muutoksia sanottuihin aiempiin arvioihin.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välisestä toimivallanjaosta säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991), jäljempänä itsehallintolaki, 18 ja 27 §:ssä. Itsehallintolain 27 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat yhtiöitä ja muita yksityisoikeudellisia yhteisöjä.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Direktiiviehdotus (COM(2025) 80 final 26.2.2025) hyväksyttiin A-kohtana ulkoasiainneuvostossa 14.4.2025.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen pääkäsittelystä vastaa direktiivin COM(2025) 80 final osalta JURI ja mielipidevaliokuntia ovat AFET, INTA, ECON ja EMPL. Ehdotus hyväksyttiin parlamentin ilman muutoksia kiireellisessä menettelyssä täysistunnossa 3.4.2025.

Oletus on, että myös Omnibus I -ehdotuksen sisältökysymyksiä koskevat direktiivit (COM(2025) 81 final ja COM(2025) 87 final) tullaan käsittelemään nopeassa aikataulussa.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti kuulemistilaisuuden sidosryhmille ja viranomaisille 14.3.2025.

Luonnos U-kirjeeksi käsiteltiin EU8 kilpailukyky-, EU10 rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet ja EU23 ympäristö -jaostojen yhteiskokouksessa 26.3.2025 ja 27.-28.3.2025 (kirjallinen menettely).

E-kirje yritysvastuudirektiivin ja kestävyysraportointidirektiivin muuttamisesta koskien soveltamisen lykkäämistä, ns. stop-the-clock -ehdotus (E 22/2025 vp) on käsitelty EU-ministerivaliokunnassa 11.4.2025. Suuri valiokunta on yhtynyt valtioneuvoston kantaan 11.4.2025.

10 Valtioneuvoston kanta

10.1 Yleistä

Valtioneuvosto kannattaa Omnibus I -ehdotukseen sisältyviä kestävyysraportointidirektiivin ja yritysvastuudirektiivin soveltamisen lykkäämistä koskevia ehdotuksia.

Valtioneuvosto tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Valtioneuvoston tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely.

10.2 Kestävyysraportointia koskevat ehdotukset

Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta, jolla kestävyysraportin laatimisen määräaika lykätään siten, että raportit laaditaan 1.1.2027 ja sen jälkeen alkavista tilikausista sellaisissa suuryrityksissä, jotka eivät ole olleet velvollisia kestävyysraportointiin tilikaudesta 2024.

10.3 Yritysvastuudirektiiviä koskevat ehdotukset

Valtioneuvosto tukee yritysvastuudirektiivin täytäntöönpanoajan lykkäämistä ja pitää tärkeänä, että se saatetaan voimaan nopeasti.

Muilta kuin soveltamisajan lykkäystä koskevin osin valtioneuvosto muodostaa kantansa myöhemmin.